

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak op het hoger beroep van:

de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel,
appellant,

tegen de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage, nevenzittingsplaats
Groningen, van 15 maart 2012 in zaak nr. 12/6637 in het geding tussen:

en

de minister.

1. Procesverloop

Bij besluit van 27 februari 2012 is de vreemdeling in vreemdelingenbewaring gesteld. Dit besluit is aangehecht.

Bij uitspraak van 15 maart 2012, verzonden op dezelfde dag, heeft de rechtbank het daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep gegrond verklaard, de opheffing van de maatregel van bewaring met ingang van die dag bevolen en de vreemdeling schadevergoeding toegekend. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft de minister bij brief, bij de Raad van State binnengekomen op 22 maart 2012, hoger beroep ingesteld. Deze brief is aangehecht.

De vreemdeling heeft een verweerschrift ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 1 juni 2012, waar de minister, vertegenwoordigd door mr. R.A. Visser, werkzaam bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, is verschenen.

2. Overwegingen

2.1. In de enige grief klaagt de minister, kort samengevat, dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de door de minister verstrekte informatie onvoldoende inzicht geeft in de wijze waarop de gedwongen uitzetting vanaf de luchthaven van Nairobi naar de luchthaven van Mogadishu zal worden geëffectueerd en dat aldus onvoldoende is gemotiveerd waarom er sprake is van zicht op uitzetting binnen een redelijke termijn naar Somalië.

Daartoe voert de minister, voor zover thans van belang, aan dat hij ter zitting bij de rechtbank en in het faxbericht van 9 maart 2012 aan de rechtbank uitvoerig heeft verwoord in welke gevallen en op welke manier uitzetting van een Somalische vreemdeling naar het vliegveld van Mogadishu kan plaatsvinden. Daarbij is volgens de minister nog van belang dat het op 3 mei 2010 met de Transitional Federal Government (hierna: de TFG) gesloten Memorandum of Understanding (hierna: het MoU) in januari 2012 is herbevestigd. Dit MoU ziet op zowel zelfstandige als gedwongen terugkeer naar Somalië. De enkele omstandigheid dat het escorterend personeel van de Koninklijke Marechaussee (hierna: de KMar) de vreemdeling slechts tot de luchthaven van Nairobi – en dus niet tot aan de luchthaven van Mogadishu – zal begeleiden, maakt niet dat daarmee het zicht op uitzetting naar Somalië ontbreekt. Dit klemmt temeer nu uit de vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State volgt dat de wijze waarop en de omstandigheden waaronder de uitzetting wordt geëffectueerd niet aan de orde zijn bij de rechterlijke toetsing van de bewaring, aldus de minister.

2.1.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 1 november 2005, in zaak nr. 200508444/1, JV 2006/9) valt uit het bepaalde bij artikel 94, vierde lid, gelezen in verbinding met artikel 59, van

de Vreemdelingenwet 2000 af te leiden dat de wijze waarop en de omstandigheden waaronder de uitzetting wordt geëffectueerd niet aan de orde zijn bij rechterlijke toetsing van de bewaring. Dat de vreemdeling vanaf de luchthaven van Nairobi naar de luchthaven van Mogadishu niet zal worden geëscorteerd door de KMar, betekent op zichzelf niet dat het zicht op uitzetting om die reden ontbreekt. De klacht is in zoverre dan ook terecht voorgedragen, maar de grief kan, gelet op het navolgende, niet tot vernietiging van de aangevallen uitspraak leiden.

2.2. Ter zitting bij de Afdeling heeft de minister zich op het standpunt gesteld dat hij ervan uit gaat dat de vreemdeling afkomstig is uit Zuid-Somalië. Het is volgens de minister geen reële optie om binnen Zuid- en Centraal-Somalië per vliegtuig te reizen, maar het is daarentegen wel goed mogelijk om vanaf de luchthaven van Mogadishu over land door te reizen naar iedere andere plaats in Zuid- en Centraal-Somalië. De minister erkent onder verwijzing naar het Verkort ambtsbericht van 29 februari 2012 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken dat het niet mogelijk is om de luchthaven van Mogadishu te verlaten zonder dat er door de stad Mogadishu dient te worden gereisd en erkent dat in deze stad sprake is van een uitzonderlijke situatie, bedoeld in artikel 15, aanhef en onder c, van de richtlijn 2004/83/EG van de Raad van de Europese Unie van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming (PB 2004 L 304; hierna: de richtlijn).

Volgens de minister kan vanaf de luchthaven van Mogadishu naar de rand van de stad Mogadishu worden gereisd via het kruispunt KM4. De reis vanaf het vliegveld via dit kruispunt naar de rand van de stad (de Afgooye corridor) bedraagt ongeveer vijfenhalve kilometer. Voor zover bekend is kruispunt KM4 altijd in handen geweest van pro TFG-groepen en de AMISOM (African Union Mission in Somalia). Het kruispunt KM4 en de daarbij behorende wegen worden dagelijks gebruikt door de bevolking van Mogadishu. Volgens de minister kan reeds daarom niet worden gezegd dat het reizen binnen Zuid- en Centraal-Somalië dusdanige risico's oplevert dat daarmee op voorhand vaststaat dat uitzetting niet zou kunnen plaatsvinden. Van Somalische vreemdelingen mag volgens de minister worden verwacht dat zij de reis vanaf de luchthaven naar hun herkomstgebied aanvaarden, ook al moet dan worden gereisd door een gebied waarin de situatie als bedoeld in artikel 15, aanhef en onder c, van de richtlijn zich voordoet. De minister voert in dat verband nog aan dat de vraag, of in een bepaald gebied een situatie als bedoeld in artikel 15, aanhef en onder c, van de richtlijn, bestaat, slechts van belang is voor de vraag of iemand zich daar kan vestigen en niet voor de vraag of door dat gebied kan worden gereisd. Bij iedere voorgenomen uitzetting zal de actuele situatie in en rond de stad Mogadishu in ogenschouw worden genomen, aldus de minister.

2.2.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in de uitspraak van 25 mei 2009, in zaak nr. 200702174/2/V2 (www.raadvanstate.nl), kan uit rechtsoverweging 43 van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 17 februari 2009, nr. C-65/07;

JV 2009/111 (Elgafaji), gelezen in samenhang met de rechtsoverwegingen 35 tot en met 40 van dat arrest, worden afgeleid dat artikel 15, aanhef en onder c, gelezen in samenhang met artikel 2, eerste lid, aanhef en onder e, van de richtlijn, bescherming beoogt te bieden in de uitzonderlijke situatie dat de mate van willekeurig geweld in het aan de gang zijnde gewapend conflict dermate hoog is dat zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat een burger die terugkeert naar het betrokken land of, in voorkomend geval, naar het betrokken gebied, louter door zijn aanwezigheid aldaar een reëel risico loopt op de in artikel 15, aanhef en onder c, van de richtlijn bedoelde ernstige schade, thans neergelegd in artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, sub 3 van de Vreemdelingenwet 2000.

2.2.2. De minister heeft zich op het standpunt gesteld dat in de stad Mogadishu onveranderd sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 15, aanhef en onder c, van de richtlijn en heeft in dat verband geen uitzondering gemaakt voor het kruispunt KM4 en de wegen waarlangs personen vanaf de luchthaven van Mogadishu moeten reizen om de stad Mogadishu te kunnen inreizen of verlaten.

Uit de door het Hof in voornoemd arrest Elgafaji gebezigde bewoordingen "louter door zijn aanwezigheid aldaar" volgt dat de enkele aanwezigheid van een persoon in het betreffende gebied in dezen bepalend is. Gelet daarop is geen plaats voor een onderscheid tussen lang verblijf (vestigen) en kort verblijf (doorreizen) nu een persoon die terugkeert naar de stad Mogadishu louter door zijn aanwezigheid in die stad een risico loopt op de in artikel 15, aanhef en onder c, van de richtlijn bedoelde schade.

Onder deze omstandigheden moet het ervoor worden gehouden dat het voor de vreemdeling ten tijde van zijn inbewaringstelling niet mogelijk was om via de stad Mogadishu door te reizen naar zijn herkomstgebied elders in Zuid- of Centraal-Somalië. Hieruit volgt dat van aanvang af aan geen sprake was van zicht op uitzetting binnen een redelijke termijn naar Zuid- en Centraal-Somalië.

2.2.3. De grief faalt.

2.3. Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden bevestigd met verbetering van de gronden waarop deze rust.

2.4. De minister dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

- I. bevestigt de aangevallen uitspraak;
- II. veroordeelt de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel tot vergoeding van bij de vreemdeling in verband met de behandeling van het hoger beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 437,00 (zegge: vierhonderdzevenendertig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand; het dient aan de secretaris van de Raad van State (bankrekening Raad van State 56.99.94.977) onder vermelding van het zaaknummer te worden betaald.

Aldus vastgesteld door mr. H.G. Lubberdink, voorzitter, en
mr. A.B.M. Hent en mr. N. Verheij, leden,
in tegenwoordigheid van mr. H. Vonk, ambtenaar van staat.

w.g. Lubberdink
voorzitter

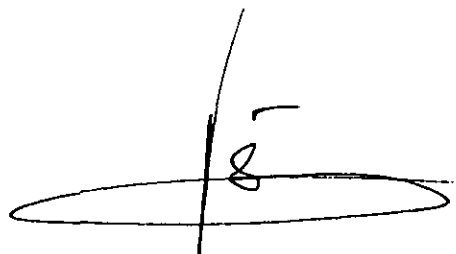
w.g. Vonk
ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 25 juli 2012

345-644

Verzonden: 25 juli 2012

Voor eensluidend afschrift,
de secretaris van de Raad van State,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'V' and 'S' intertwined, with a horizontal line across the middle.

mr. H.H.C. Visser